

Є.А. Ківушин, магістр
Ю.О. Лефтер, аспірант
І.Г. Коцюба, к.т.н., доцент кафедри екології
Житомирський державний технологічний університет

ОСНОВИ КРАУДСОРСИНГА ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ

Сьогодні принципи краудсорсингу застосовуються майже абсолютно на всіх рівнях діяльності, за винятком окремих областей, які вимагають спеціальних навичок, наприклад поводження з відходами. Привабливим вважається використання новітнього механізму в промисловості і в державній сфері з метою результативного взаємодії влади і суспільства.

Незважаючи на сформовану нормативно-правову базу і приєднання України до ряду міжнародних документів, конвенцій, договорів, налагоджену співпрацю з міжнародними інституціями в галузі охорони навколишнього середовища, дотримання належного рівня законодавства вважається недостатнім. Низька ефективність формування природоохоронної політики і реалізації екологічного управління, порушення екологічних прав громадян, брак необхідного рівня допуску до інформації, даних, комунікації та результативної взаємодії з населенням стимулюють громадський сектор до активного природоохоронного руху.

Концепція краудсорсингу в природоохоронній діяльності ґрунтується на розумі "натовпу" учасників природоохоронного руху. В роботі державних структур краудсорсинг дозволяє проводити громадське обговорення окремих питань природоохоронного законодавства (наприклад, Національної стратегії поводження з відходами), або фіксувати прецеденти його порушення природоохоронного. Для соціально-відповідальних виробників краудсорсинг, як правило, є ідеальним способом зменшення витрат компаній у формування інноваційних ідей, пов'язаних з екологічним менеджментом або логістичним рециклінгом.

Основним учасником громадсько-екологічного краудсорсингу є свідома громадськість. Краудсорсинг реалізується в межах публічної сфери як відкритий, незалежний від влади простір взаємодії, у якому населення (громадськість, публіка) об'єднуються щодо певних суспільно важливих проблем збереження довкілля та інноваційних підходів до їх розв'язку. Краудсорсинг є інструментом, наділеним потенціалом формування відповідальної й активної громадської позиції. Інструментом краудсорсингу є інтернет-мережа, що дозволяє використовувати різноманітні інтернет-ресурси, наприклад, веб-сайт несанкціонованих звалищ, які заповнюються самими клієнтами. Екокраудсорсинг в системі поводження з відходами дозволяє вирішувати завдання зі зниження негативного впливу відходів на довкілля, що викликають суспільний інтерес. Пошук релевантної цільової аудиторії із залученням соціальних мереж для, наприклад, контролю та моніторингу місць накопичення відходів, інколи є своєрідним з певними обмеженнями, які необхідно визнавати, враховувати і тестувати перед повномасштабним запуском крауд-проектів.

Основні положення концепції екологічного краудсорсингу можна визначити так: в категорії "натовп" досвіду більше, ніж в окремої особи, проте майстерність полягає безпосередньо в тому, щоб сформулювати вимогу з метою реалізації свого досвіду. В області екологічного виробництва екокраудсорсинг, як правило, розглядається як ідеальний спосіб зменшення витрат компаній у формування цікавих думок, таким чином або по іншому пов'язаних з екологічним менеджментом або логістикою. Екокраудсорсинг є не просто системою форуму спілкування громадян, де вони в неконтрольованій формі обговорюють власні проблеми, або класичною системою взаємозв'язку між державою і громадою. Він є координаційно і методично упорядкованою формою взаємодії організації з активними користувачами мережі інтернет для здійснення визначеного напрямку розвитку і реалізації подібних управлінських дій, формування системного обговорення (проблематизація), встановлення його обставин, залучення та мотивація фахівців, підбір і фільтрування думок, протоколювання результатів обговорення. Характерною ознакою екологічного краудсорсингу є можливість декомпозиції роботи або проблеми та її поділ на менші дрібні частини або модулі. Вибір найкращої екологічної ідеї відбувається вже після узгодження і вибору методу, яким буде досягнуто найкращий результат. Він може вибиратись безпосередньо замовником, спільними зусиллями фахівців з краудсорсингу та замовника, або голосуванням, яке може бути відкритим для всіх користувачів веб-сайту, або закритим, тільки для конкретних груп користувачів, компаній або співучасників з конкретним рангом тощо.

Тобто застосування краудсорсингу відходів надає можливість реалізовувати масштабні природоохоронні масштабні проекти і дозволяють залучати до їх здійснення широкі маси населення. І, що є особливо важливим, участь населення в подібних проектах дає можливість змінювати їх відношення до природного середовища з метою збереження життя на Землі екологічну рівновагу.